

Фукс А. Е.,

д-р екон. наук, професор
кафедри політичної економії
обліково-економічних
факультетів, ДВНЗ «КНЕУ
імені Вадима Гетьмана», Україна

Fuchs Anatoly

Doctor of Economics, Professor of
Department of political economy of
Accounting and Economics faculties
of State Higher Educational
Establishment «Vadym Hetman Kyiv
National Economic University»,
Ukraine

**ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ
ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
В УКРАЇНІ**

**PRIORITY DIRECTIONS
OF INNOVATIVE ACTIVITY
IN UKRAINE**

Розглянуто пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні, запропоновано заходи щодо їх уточнення, узгодження та регулювання.

This research considers the priorities of innovative activity in Ukraine, outlined the measures on their clarification, coordination and regulation.

Пріоритетні напрями інноваційної діяльності — стратегічні і середньострокові — викладені у Законі України «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності». Стратегічні пріоритетні напрями інноваційної діяльності розраховані на тривалу перспективу (не менше 10 років). Найважливіші напрями інноваційної діяльності щодо забезпечення соціально-економічного зростання держави розроблені на підставі науково-прогнозного аналізу світових тенденцій соціально-економічного та науково-технологічного розвитку з урахуванням можливостей вітчизняного інноваційного потенціалу. Середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності спрямовані на реалізацію протягом найближчих 3—5 років. Це, зокрема, напрями інноваційного оновлення промислового, сільськогосподарського виробництва та сфери послуг з метою освоєння випуску нових наукоємних товарів і послуг, конкурентоспроможних на внутрішньому і зовнішньому ринках.

Стратегічними пріоритетними напрямками інноваційної діяльності в Україні на 2003—2013 рр. є: модернізація електростанцій; нові та відновлювані джерела енергії; новітні ресурсозберігаючі технології; машинобудування та приладобудування як основа високотехнологічного оновлення всіх галузей виробництва; розвиток високоякісної металургії; нанотехнології, мікроелектроніка, інформаційні технології, теле-комунікації; вдосконалення хімічних технологій, нові матеріали, розвиток біотехнологій; високотехнологічний розвиток сільського господарства і переробної промисловості; транспортні системи: будівництво і реконструк-

ція; охорона і оздоровлення людини та навколишнього середовища; розвиток інноваційної культури суспільства [1, с. 47—48].

Нині державна інноваційна політика характеризується множинністю цілей і відсутністю чітких пріоритетів, більшість стратегічних пріоритетних напрямів інноваційної діяльності орієнтована на розвиток III-го і IV-го технологічних укладів. Перелік середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності (які визначені лише на період до 2007 р.) також є досить великим, а тому можна припустити, що певна їх частина не буде забезпечена фінансуванням. Отже, виникає необхідність їх перегляду і уточнення. Це стосується і пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки, які визначені лише до 2006 р. Досі не внесені зміни до Законів України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», пов'язані з переглядом раніше визначених пріоритетних напрямів науки і техніки, «Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні» щодо перегляду пріоритетних напрямів інноваційної діяльності, їх скорочення та узгодження зі стратегічними пріоритетними напрямами розвитку країни. Це, в свою чергу, ускладнює можливість концентрації фінансових та інтелектуальних ресурсів держави на пріоритетних напрямах науково-технологічного розвитку.

Методи державного стимулювання і регулювання інноваційної діяльності поділяють на прямі і непрямі. Прямі методи передбачають безпосереднє фінансування інноваційних проектів за рахунок державного бюджету чи державних позабюджетних фондів. При цьому допомога спрямовується на пріоритетні, стратегічно важливі для держави напрями досліджень, переважно фундаментального характеру, а також на інфраструктурні проекти, закупівлю передових іноземних технологій, ліцензій і патентів, участь у міжнародних науково-технічних програмах. Застосування таких методів збільшує видатки держави. Непрямі методи стимулювання інноваційної діяльності — це методи, в результаті використання яких зменшуються обсяги надходжень до державного бюджету. Така підтримка інноваційної діяльності набуває форми податкових пільг, дозволу на застосування прискореного нарахування амортизації тощо. У світовій практиці важливе місце відводиться податковим формам непрямих методів стимулювання інноваційної діяльності, які реалізуються, здебільшого, у вигляді податкового кредиту, податкових канікул та податкових знижок. Сутність останніх полягає в тому, що підприємству дозволяють вилучити з бази оподаткування певний відсоток від суми, витраченої на інноваційну діяльність.

Нині в Україні передбачена переважно бюджетна підтримка інноваційної сфери. Пільгові умови для інноваційних підприємств визначені в Законі України «Про інноваційну діяльність». Проте цей закон так і не вступив у силу в повному обсязі, після його прийняття було призупинено дію ряду положень щодо надання податкових та митних пільг інноваційним підприємствам. Зокрема, це здійснювалося на підставі Законів України про Державний бюджет на 2003, 2004 та 2005 роки. При перегляді державного бюджету у березні 2005 р. були скасовані статті 21 і 22 Закону України «Про інноваційну діяльність» та відмінено пільги, що надавалися Законом України «Про спеціальний режим інноваційної та інвестиційної діяльності технологічних парків». Отже, відсутність усталеної законодавчої бази перешкоджає розвитку інноваційної діяльності в Україні.

Література

1. Законодавство України у сфері інноваційної діяльності: Зб. законодав. актів. За станом на 1 березня 2005 р. / Упоряд. Г. О. Андрошук, М. В. Гаман; Верховна Рада України. — Офіц. вид. — К.: Парлам. вид-во, 2005. — 136 с.

Фукс Є. А.,
аспірант кафедри макроекономіки
та державного управління,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима
Гетьмана», Україна

Fuchs Eugene
PhD, student of Department of
macroeconomics and state
administration of State Higher
Educational Establishment «Vadym
Hetman Kyiv National Economic
University», Ukraine

**ПРИСКОРЕНА
МОДЕРНІЗАЦІЯ
МАШИНОБУДУВАННЯ
ЯК ОСНОВА ІННОВАЦІЙНИХ
СТРУКТУРНИХ ЗРУШЕНЬ
В УКРАЇНІ**

**ACCELERATED
MODERNIZATION IN
ENGINEERING AS BASIS OF
INNOVATIVE STRUCTURAL
CHANGES IN UKRAINE**

Розкрито сучасний стан машинобудівної галузі, обґрунтовано необхідність прискореного її оновлення для здійснення інноваційних структурних зрушень в Україні.

This research explores the current state of machine-building industry, grounded the necessity of accelerating its updates for innovative structural changes in Ukraine.

Матеріально-технічною основою виходу з кризи є оновлення основного капіталу. Для цього слід розвивати галузі машинобу-